

SOILA

SOILA

Kokemusklินิกoiden materiaalit

Kevät 2023

Koonnut: Helena Inkinen/SOILA-koordinaatio

SOILA

Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke

Sisällys

Kokemusklinikoissa esittelimme eri materiaaleja ja työkaluja hyödynnettäviksi osana hankesuunnittelua. Tähän esitykseen on koottu:

[Kokemusääni kehittämishankkeissa](#)

[Osallisuuden muodot](#)

[Osallisuuden edellytykset](#)

[Tutustuminen](#)

[Turvallisuus](#)

[Tieto](#)

[Tuki](#)

[Osallisuuden edellytysten matriisi ja täyttöesimerkki](#)

[Muutosvoimaa! -matriisi](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke

Kokemusääni kehittämishankkeissa

Kokemustietoa on mahdollista sisällyttää hankkeisiin monin tavoin.

Matala kynnys: ei vaadi sitoutumista tai vastuun ottamista, kuten yksittäiset tilaisuudet, verkkoraadit, kyselyt yms.

Aktiivinen toiminta: sitoutuminen esim. ryhmätoimintaan, ei välttämättä vastuuta

Vaativa toiminta: Tilaisuuksien suunnittelu ja pienryhmien vetäminen, toisille vertaisena toimiminen, yhdessä valmisteltujen puheenvuorojen esittäminen, äänitorvena toisille toiminen

Työntekijyys: Monipuolinen rooli, paljon vastuuta, toiminta vaatii muutakin kuin oman kokemuksen peilaamista

Esim:

Vertaisarvioijana

Koulutustehtävissä

Asiantuntijana työryhmissä

Päivän mittaisissa työpajoissa

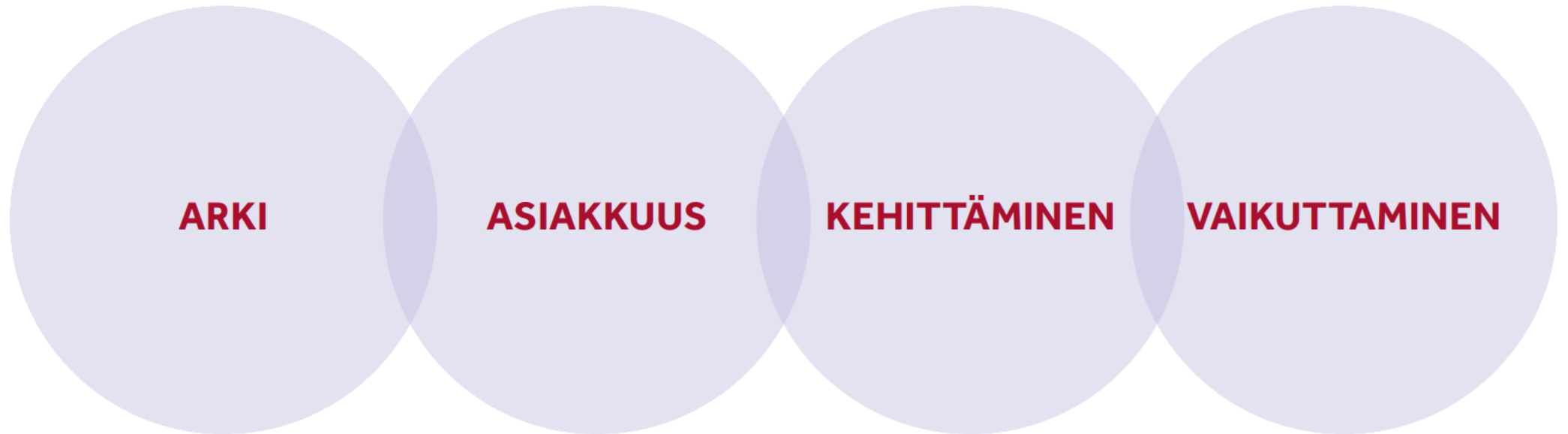
Tulkkina työntekijän ja nuoren välillä

Kehittäjäryhmän

jäsenenä tai sen vetäjänä

Työntekijänä ammattilaisten rinnalla

Osallisuuden muodot

Arki: Mahdollisuus tehdä valintoja päivittäisessä elämässä

Asiakkuus: Mahdollisuus vaikuttaa omaan asiakkuuteen ja apuun

Kehittäminen: Mahdollisuus olla kehittämässä ja luomassa palveluita

Vaikuttaminen: Mahdollisuus saada oma ääni kuuluviin yhteiskunnassa

Osallisuuden edellytykset

Lue lisää:

- Elämäntilanteen huomioiminen
- Osallistumisen esteiden purkaminen
- Elämäntarinan käsittely

- Kohtaamisen käytännöt
- Kokemusäänen tavoittaminen
- Suhdeperustaisuus

Tuki

Tutustuminen

Tieto

Turvallisuus

- Tiedon välittäminen osallistujille
- Asiakkaiden tuottaman tiedon arvostaminen
- Tiedon palauttaminen osallistujille

- Psykologinen
- Fyysinen
- Traumatietoinen

Tutustuminen

- Suhdeperustaisuus, kohtaamisen taidot sekä se, miten kutsumme nuorten mukaan vuorovaikutukseen kanssamme.
- Hyvän kohtaamisen arvoperustana on lasten ja nuorten sekä heidän läheistensä näkeminen osaavina ja ajattelevina toimijoina.
- Tutustumisessa kriittistä on:
 - kiireettömyys
 - vastavuoroisuus
 - käytetty puhetapa ja kieli
- Pohjana hyvälle kohtaamiselle voi käyttää esimerkiksi Satanuorten vuonna 2017 kehittämää Kohtaamisen 6 koota -mallia. <https://yhdessakoettua.fi/2017/12/hyvameissa-kohtaamisen-6-koota/>

Ps. Monessa tilanteessa tutustuminen alkaa jo ennen ensimmäistä kohtaamista. Kutsummeko nuoria suoraan mukaan toimintaan vai kohtaavatko he mahdollisesti portinvartijoita?

Mukaan kutsumiseen ja tutustumiseen kannattaa luoda erillinen suunnitelma ja varata riittävästi aikaa.

Turvallisuus

- Turvallisuus vapauttaa ajattelun ja mahdollistaa niiden ilmaisemisen ulos päin. Se mahdollistaa erilaisten uusien asioiden kokeilun, vaikka lopputuloksesta ei oltaisi täysin varmoja.
- Kun ihmisellä on kokemus turvallisuudesta, hän suhtautuu luottavaisesti muita ihmisiä kohtaan, uskoo itseensä, on avoin osallistumaan eikä pelkää muutoksia tai epäonnistumista.
- Turvallisuudessa on tärkeää:
 - Fyysinen turvallisuus, kuten tilat, ympäristö ja perustarpeet
 - Psykologinen turvallisuus, kuten kunnioittava kohtaaminen, pelisäännöt ja selkeät vastuunjaot
 - Traumatietoisuus tarjoaa työvälineitä vireystilan säätelyyn ja vakauttamiseen
- Traumatietoisuus haastaa työntekijöitä myös pohtimaan onko oma asenne ja suhtautuminen nuoriin turvallinen.
- Turvallisuuteen liittyvät suunnitelmat ja niiden seuranta arjessa vahvistaa edellytyksiä osallisuudelle. ***Nuoret eivät kiinnity toimintaan, jota he eivät koe turvalliseksi.***
- Turvallisuuden varmistamiseksi kannattaa hyödyntää turvallisemman tilan periaatteita. Esimerkki Pesäpuun turvallisemman tilan periaatteista: https://pesapuu.fi/wp-content/uploads/2023/05/Turvallisemman-tilan-periaatteet-2023_Pesapuu.pdf

Tieto

- Tieto osallisuuden edellytyksenä koostuu kolmesta tekijästä.
 - Tiedon jakaminen osallistujille
 - Asiakkaiden tuottaman tiedon vastaanottaminen ja edistäminen
 - Tiedon palauttaminen osallistujille
- Voidakseen muodostaa mielipiteen tai saada käsiteltävästä aiheesta riittävän kokonaiskuvan, on osallistujille tuotettava aktiivisesti tietoa. Yhdessä voidaan myös harjoitella tunnistamaan, millainen tieto on luotettavaa ja mistä luotettavaa tietoa löytyy.
- Lastensuojelun asiakkaiden tiedon arvostamisen tulee puheiden lisäksi näkyä teoissa: kokemustieto nostetaan ammattilaisten tiedon rinnalle ja esiinnousseita toiveita ja ideoita viedään aktiivisesti eteenpäin.
- Kun me kuulemme asiakkaiden kokemuksia sekä otamme ne tosissaan ja viemme niitä eteenpäin, muistetaan informoida tietoa tuottaneille osallistujille, minne heidän tuottamaansa tietoa on viety eteenpäin ja mihin sillä on ollut vaikutuksia.

Tuki

- Osallisuus ei tarkoita osallistujien mielipiteen sallimista vaan sen toteutumisen mahdollistamisen aktiivista edistämistä toimintaympäristön työntekijöiden ja ammattilaisten toimesta.
- Tarjottavaan tukeen vaikuttaa osallistujan elämäntilanteen huomiointi ja osallisuuden esteiden aktiivinen purkaminen.
- Lisäksi osallisuuden edellytyksenä voidaan ajatella olevan asiakkaan elämäntarinan käsittely osana toimintaa. → Luomalla osallisuuden edellytyksiä samalla rakennetaan hyvinvoinnin ja voimaantumisen kokemuksia.
- Tuki voi tarkoittaa sellaisten taitojen harjoittelua, joiden avulla lastensuojelun asiakkaat voivat siirtyä toiminnan kohteista toimijoiksi.
- Huomioi!
 - Maksuttomuus ja palkkiot
 - Osallistumisen mahdollistaminen esteitä purkamalla
 - Konkreettinen arjen tuki
 - Mielekäs tekeminen
 - Ammattilaisten asenteet

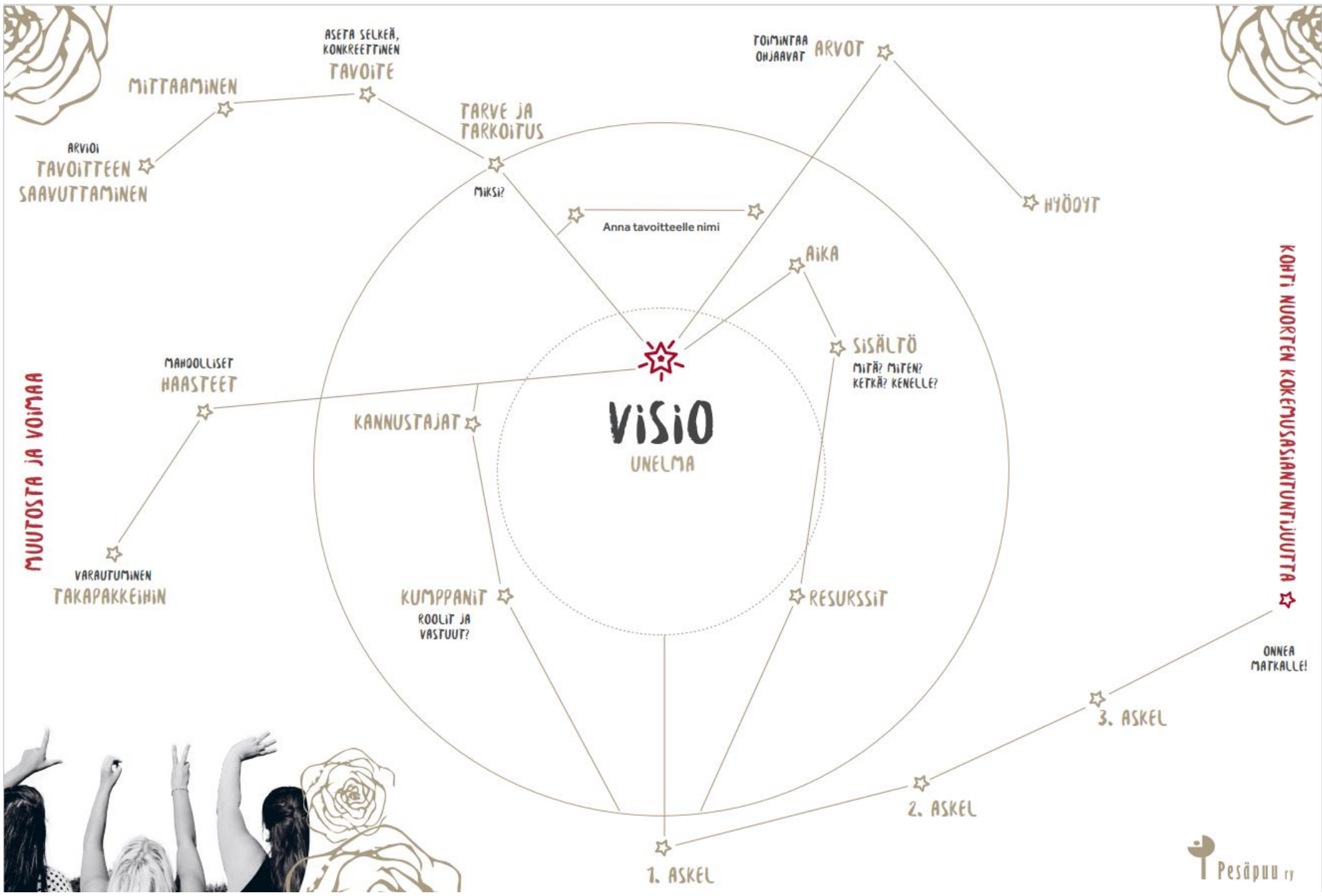
Osallisuuden edellytykset - matriisi

- Matriisi on tarkoitettu auttamaan hahmottamaan, miten voitte konkreettisesti edistää ja seurata osallisuuden edellytysten toteutumista hankkeessanne.
- Se on tarkoitettu avuksi sekä hankkeen suunnitteluun, että varsinaisen toiminnan avuksi hankkeiden käynnistyttyä.
- Esimerkkejä Osallisuuden edellytyksistä käytännössä hanketoiminnassa löydätte YEE-hankkeen raportista [Inkinen, Helena & Lorentz, Roosa & Nortamo, Fanny \(2023\) Osallisuuden edellytykset ja niiden toteutuminen Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä eteenpäin –hankkeessa \(Pesäpuu ry, pdf\)](#)

4T	Mitä, kuka, miten? Pyri konkretiaan!
TUTUSTUMINEN	
TURVALLISUUS	
TIETO	
TUKI	
RESURSSIT (henkilöt ja taloudelliset, muut)	

4T	Mitä, kuka, miten? Pyri konkretiaan!
TUTUSTUMINEN	
TURVALLISUUS	
TIETO	
TUKI	
RESURSSIT (henkilöt ja taloudelliset, muut)	

4T	Mitä, kuka, miten?: TÄYTTÖESIMERKKI
TUTUSTUMINEN	Tutustumiselle varataan ohjelmasta aina vähintään 20 minuuttia Työntekijöiden yhteystiedot ja kuvat löytyy
TURVALLISUUS	Turvallisemman tilan periaatteet Tilannekohtaiset pelisäännöt
TIETO	Infokirje, tietoa verkkosivuilla, tietoa työntekijöiden kautta Hankkeessa on säännöllisesti tila ja paikka kokemustiedon reflektiolle Viestitään somessa, että kokemustietoa on viety eteenpäin
TUKI	Matkakulut ja palkkiokäytännöt Ruokailut Kokeneemmat mentoroivat uusia
RESURSSIT (henkilöt ja taloudelliset, muut)	Nimetyn työntekijän vastuulla huolehtia kokemusäänen huomioinnista hankkeessa, Kokemustaustaiset työntekijät Palkkiot ja järjestämiskulut

SOILA

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

